

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **G. T.**

skazanego za czyn z art. 284 § 2 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 11 września 2023 r.,

wniosków obrońców skazanego

o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 15 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 24/19,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 7 sierpnia 2018 r., sygn. akt III K 280/13,

na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł:

wniosków nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Trzej obrońcy skazanego G. T. wnieśli do Sądu Najwyższego kasacje od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 24/19, zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 7 sierpnia 2018 r., sygn. akt III K 280/13. Zawarte w kasacjach, a także pismach procesowych wniesionych do dnia 5 kwietnia 2023 r. wnioski o wstrzymanie wykonania

prawomocnego wyroku nie zostały uwzględnione postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2023 r., sygn. akt III KK 19/23.

Do akt sprawy wpłynęły kolejne pisma zawierające m.in. żądanie wstrzymania wykonania zaskarżonego kasacją wyroku. Pismem datowanym na 23 stycznia 2023 r. (data wpływu do Sadu Najwyższego 25 maja 2023 r., k. 326) adw. R. M. złożył wnioski dowodowe oraz wniósł o wstrzymanie wykonania wyroku wskazując na brak bezstronności sędziów apelacji krakowskiej orzekających w tej sprawie. W uzasadnieniu wniosku obrońca odwołał się do wyników kontroli i utrwalania rozmów telefonicznych sędzi B. P. (wskazując, że pochodzą one ze sprawy Prokuratury Krajowej o sygn. akt XIV Ds. [...]). Wskazał również na kwestię powiązań „towarzysko-procesowych” pomiędzy sędziami a byłą małżonką skazanego A. G. – powołał się na tę okoliczność na dokumenty z akt sprawy, przede wszystkim dotyczące świadka A. G., dołączył do pisma kopię postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie z dnia 12 maja 2023 r., sygn. akt II Kp 1253/22/S z uzasadnieniem (wydanego w trybie art. 37 k.p.k.); kopię postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 3 marca 2021 r., sygn. akt III K 104/18 (dotyczącego wyłączenia SSO B.P. od rozpoznania sprawy); nagranie zawierające wypowiedź A. G., oświadczenie SSO A.S. Dołączył także wydruki materiałów prasowych świadczące o medialnym charakterze sprawy G. T. (w związku z potencjalnym brakiem bezstronności sędziów w niej orzekających).

Dodatkowo pismem z dnia 14 czerwca 2023 r. obrońca wniósł o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku powołując się na tezę uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2023 r., I KZP 22/22 (k. 456). Obrońca wskazał, że w sprawie G. T. sędzia J. S. orzekła w przedmiocie wyłączenia sędziego A. Ł., pomimo tego, że w innej sprawie dotyczącej G. T. (III K 127/15 Sądu Okręgowego w Krakowie, połączonej następnie do wspólnego rozpoznania w ramach sprawy III K 280/13 Sądu Okręgowego w Krakowie) została wyłączona od jej rozpoznania w związku z koleżeńskimi relacjami synów skazanego i sędziego. Argumentację w tym przedmiocie, każdorazowo wnioskując o wstrzymanie wykonania wyroku, obrońca rozszerzył pismami z dni: 15 czerwca 2023 r. (k. 465) i 20 czerwca 2023 r. (k. 507). Z kolei w piśmie z dnia 19 czerwca 2023 r. (k. 484), w związku z argumentacją dotyczącą poglądu wyrażonego przez Sąd Najwyższy w sprawie I

KZP 22/22, obrońca skazanego wniósł o uwzględnienie kasacji w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Wskazał w nim również na okoliczność orzekania w sprawie w kwestii incydentalnej przez Sędziego A. S., co do której istniały podstawy do jej wyłączenia, a która orzekała w przedmiocie zażalenia na postanowienie o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu skazanego.

Ponadto skazany złożył wniosek o wyłączenie sędziego referenta od rozpoznania sprawy (k. 377). W związku z tym wnioskiem przedłożył list otwarty adresowany do SSN Włodzimierza Wróbla, SSN Wiesława Kozielewicz i SSN Michała Laskowskiego, w którym również wnosił o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacją wyroku (k. 389). W powiązaniu z tym wnioskiem do akt złożono także kilkanaście pism „w sprawie ochrony wolności i praw człowieka”, podpisanych przez inne osoby niż skazany i jego obrońca, w których również znajdowało się odniesienie do kwestii wstrzymania wykonania zaskarżonego kasacją wyroku (k. 393-415). Do akt sprawy wpłynęły „pisma przyjaciela sądu”, podpisane przez żonę (k. 420) i dzieci skazanego (k. 417), w których również domagano się wstrzymania wykonania wyroku. Postanowieniem z dnia 21 czerwca 2023 r., sygn. akt III KK 19/23 [KRI 219], Sąd Najwyższy nie uwzględnił tego wniosku.

Następnie pismem z dnia 13 lipca 2023 r. obrońca skazanego zwrócił się do Sądu Najwyższego z „prośbą” o rozpoznanie wniosku o wstrzymanie wykonania wyroku, w szczególności w zakresie argumentacji opierającej się na tezie uchwały Sądu Najwyższego ze sprawy I KZP 22/22 (k. 520).

Wnioskiem z dnia 27 lipca 2023 r. (k. 527) obrońca skazanego – adw. R. M. – domagał się wyłączenia SSN Małgorzaty Wąsek-Wiaderek od rozpoznania sprawy G. T.. Postanowieniem z dnia 6 września 2023 r., sygn. akt III KK 19/23 [KRI 245], Sąd Najwyższy pozostawił ten wniosek bez rozpoznania.

W czasie od złożenia wniosku o wyłączenie sędziego do dnia jego rozpoznania do akt sprawy wpłynęły kolejne pisma. Obrońca skazanego adw. W. M. złożył wniosek z dnia 2 sierpnia 2023 r. o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku (k. 568), powołując się na charakter zarzutów kasacyjnych i ich oczywistą zasadność. Wskazał także na nowe okoliczności natury humanitarnej, dotyczące córki i żony skazanego. W uzasadnieniu wniosku obrońca podniósł, że osadzenie

skazanego w jednostce penitencjarnej spowodowało traumę u jego małoletnich dzieci, w tym zwłaszcza u córki G. T., co ma bezpośredni wpływ na jej stan zdrowia. Odwołał się także do stanu zdrowia żony skazanego. Do wniosku przedłożył dokumentację medyczną, opinie psychologiczne, dokumenty wywiadów środowiskowych, opinię o skazanym oraz oświadczenie S. O.

W dniu 18 sierpnia 2023 r. skazany przedłożył pismo zatytułowane „Pismo Przyjaciela Sądu Najwyższego”. Wskazał w nim, że w załączeniu przedkłada kserokopie wybranych materiałów operacyjnych CBA, potwierdzających treść rozmów SSO B. P. z SSO A.S. Powyższe dokumenty przedłożył celem poparcia twierdzenia, że żadna jego sprawa nie powinna być rozpoznawana przez sądy apelacji krakowskiej.

Pismem z dnia 31 sierpnia 2023 r. obrońca skazanego adw. R. M. złożył pismo uzupełniające wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku (k. 737). Raz jeszcze podkreślił rangę zarzutów kasacji i wysoki stopień prawdopodobieństwa jej uwzględnienia. W uzasadnieniu wniosku podkreślił najistotniejsze zarzuty kasacyjne, wymieniając przede wszystkim kwestię nieprawidłowego rozpoznania wniosku o wyłączenie rozpoznającej sprawę SSO A.S. przez SSO J.S. w świetle tezy uchwały Sądu Najwyższego wydanej w sprawie I KZP 22/22. W drugiej części pisma odwołał się do ciężkich i nieodwracalnych skutków, jakie będzie powodował brak uwzględnienia wniosku o wstrzymanie, odnosząc się przede wszystkim do sytuacji rodzinnej skazanego. Do pisma dołączono dokumentację medyczną córki G.T. i żony skazanego oraz opinię psychologiczną w przedmiocie „sytuacji rodziny w trzy miesiące po aresztowaniu G. T.”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wnioski nie zasługują na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy ponownie wyjaśnić, jakie okoliczności mogą powodować skorzystanie przez Sąd Najwyższy z możliwości wstrzymania wykonania prawomocnego wyroku. Kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia i przysługuje od prawomocnego wyroku, kończącego postępowanie sądowe, a więc wyroku podlegającego w myśl art. 9 §§ 1 i 2 k.k.w. bezzwłocznemu

wykonaniu. Wstrzymanie wykonania prawomocnego wyroku jest wyjątkiem od zasady bezzwłocznego wykonania prawomocnego wyroku, który objęty jest domniemaniem trafności zawartych w nim rozstrzygnięć. W treści przepisu art. 532 § 1 k.p.k. nie wskazano przesłanek zastosowania instytucji wstrzymania wykonania prawomocnego wyroku. Jednak w orzecznictwie słusznie przyjmuje się, że Sąd Najwyższy może skorzystać z tej instytucji wyłącznie w wyjątkowych przypadkach. Za podjęciem takiej decyzji muszą przemawiać: bardzo wysokie prawdopodobieństwo uwzględnienia kasacji, nietrafność merytoryczna wyroku oraz ustalenie, że wykonywanie kary przed rozpoznaniem kasacji spowodowałoby dla skazanego wyjątkowo dolegliwe i w zasadzie nieodwracalne skutki (por. m.in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 1998 r., II KKN 178/98; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 września 1998 r., II KKN 262/98; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2018 r., II KK 184/18). Sąd Najwyższy podziela już wielokrotnie formułowany w orzecznictwie pogląd, że dla uwzględnienia wniosku o wstrzymanie wykonania prawomocnego wyroku prawdopodobieństwo uwzględnienia kasacji musiałoby być niemal zbliżone do pewności, oczywistości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2021 r., V KK 129/21; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2021 r., IV KK 103/21), a dodatkowo prowadzić do konkluzji, że uwzględnienie kasacji i uchylenie wyroku może w okolicznościach sprawy doprowadzić do uniewinnienia skazanego, względnie umorzenia wobec niego postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2018 r., II KK 23/18), ewentualnie wydania takiego rozstrzygnięcia, które spowoduje, że wykonywanie kary do czasu rozpoznania kasacji okaże się niesłuszne i odbędzie się z pokrzywdzeniem skazanego. Słusznie bowiem przyjmuje się, że rozpoznając wniosek o wstrzymanie należy mieć na względzie to, czy wykonywanie orzeczenia nie narazi skazanego na poważne i w zasadzie niepowetowane dolegliwości, co może zaistnieć zwłaszcza w wypadku, gdy realnie rysuje się perspektywa uniewinnienia skazanego, względnie umorzenia wobec niego postępowania (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2023 r., V KK 170/23; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2023 r., IV KK 118/23). Jak wskazano w przywołanym jako ostatnie orzeczeniu, w toku rozpoznania wniosku o wstrzymanie

wykonania prawomocnego wyroku „nie chodzi [...] o to, aby przeprowadzać całościową i ostateczną ocenę kasacji, której dokonywać będzie Sąd Najwyższy merytorycznie rozpoznający nadzwyczajny środek zaskarżenia na odpowiednim forum”, ale o to, czy „nawet przy pobieżnej lekturze zarzutu kasacji w zestawieniu z ustaleniami i rozważaniami zawartymi w prawomocnym orzeczeniu trzeba uznać, że zaistniały istotne uchybienia, które podważają racje respektowania domniemania trafności ustaleń i ocen przyjętych za podstawę takiego orzeczenia (por. J. Matras (w:) K. Dudka (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Lex/el. 2019, teza 2 do art. 532)” – przywołane już postanowienie w sprawie IV KK 118/23).

Stosując taką wykładnię art. 532 § 1 k.p.k. Sąd Najwyższy wielokrotnie nie uwzględniał wniosków o wstrzymanie wykonania prawomocnego wyroku nawet w razie podniesienia w kasacji zarzutu z art. 439 § 1 k.p.k. i rysującej się perspektywy zaistnienia w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej nienależytej obsady sądu (por. m.in.: postanowienie z dnia 31 stycznia 2023 r., II KK 23/22; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2022 r., V KK 337/22; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2022 r., V KK 54/22; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2023 r., I KK 85/23). Miało to miejsce również w sprawach, w których następnie dochodziło do uchylenia wyroku z powodu zaistnienia przesłanki z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (por. wyrok z dnia 30 maja 2023 r., II KK 23/22).

Mając na względzie zaprezentowane kryteria oceny podstaw wstrzymania wykonania prawomocnego wyroku, Sąd Najwyższy ponownie w tej sprawie nie stwierdził ziszczenia się przesłanek do skorzystania z instytucji z art. 532 § 1 k.p.k., przy czym miał w polu widzenia treść eksponowanej w kilku pismach obrońcy skazanego uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2023 r. I KZP 22/22, dotyczącej rozumienia pojęcia „sprawy” na gruncie art. 40 k.p.k. i art. 41 § 1 k.p.k., jak również jej wiążący dla składów orzekających Sądu Najwyższego charakter (oczywiście od daty jej wydania).

Chociaż rzecz była już wyjaśniana w postanowieniu z dnia 11 kwietnia 2023 r. o odmowie uwzględnienia poprzednio złożonych wniosków o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie, rozstrzygnięcie w przedmiocie

wniosków o wstrzymanie nie przesądza w żaden sposób kierunku rozstrzygnięcia w przedmiocie kasacji wniesionych w tej sprawie przez obrońców skazanego. Kasacje te zostaną rozpoznane przez Sąd Najwyższy w składzie trzech Sędziów na rozprawie wyznaczonej na dzień 16 listopada 2023 r. (zob. zarządzenie Przewodniczącego Wydziału z dnia 23 czerwca 2023 r., k. 514 akt SN).

Adwokat W. M. w swoim wniosku z dnia 2 sierpnia 2023 r. wskazywał ponownie na wyjątkowo ciężkie skutki, jakie wykonanie kary powoduje dla członków rodziny skazanego. Argumentował, że do wstrzymania wykonania prawomocnego wyroku powinno dojść ze względów humanitarnych. Sąd Najwyższy już przy rozpoznaniu poprzednich wniosków podkreślał, że takie względy mogą stanowić podstawę do ubiegania się o przerwę w wykonaniu kary albo odroczenie jej wykonania (art. 151 § 1 k.k.w. wprost wskazuje na „zbyt ciężkie skutki” dla skazanego lub jego rodziny jako podstawę ubiegania się o odroczenie wykonania kary; art. 153 § 2 k.k.w. z kolei odwołuje się do „ważnych względów rodzinnych lub osobistych”), natomiast nie stanowią podstaw do wstrzymania wykonania wyroku w trybie art. 532 § 1 k.p.k. W tym względzie należy odesłać autorów wniosków w całości do argumentacji zawartej w postanowieniu z dnia 11 kwietnia 2023 r., dotyczącym poprzednio złożonych wniosków o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacją wyroku.

Podsumowując, Sąd Najwyższy ponownie doszedł do przekonania, że nie zachodzą w tej sprawie wystarczające podstawy do zastosowania nadzwyczajnej instytucji przewidzianej w art. 532 § 1 k.p.k. Raz jeszcze trzeba także podkreślić, że decyzja w tym względzie w żadnym razie nie przesądza ostatecznego rozstrzygnięcia kwestii zasadności kasacji obrońców skazanego od prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie, która została skierowana do merytorycznego rozpoznania na rozprawie kasacyjnej.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w części dyspozytywnej niniejszego postanowienia.

[SOP]

[ms]

